7de Jaargang. Curaçao den 11n Januari 1890 N° 315

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar pedilanté.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, fl 0.50 cada regel mas fl. 0,07½.

EEN LEZING

VAN

Prof. VAN DER WIJCK

—— o ——

Na de redevoering, die, onlangs bij het openen der Universiteitslessen in de natuurlijke historie aan de Hoogeschool te Groningen gehouden werd, en waaruit wij vernamen dat wij zoo waar de eer hadden niet slechts van apen maar zelfs van visschen en kruipdieren in rechte lijn af te stammen— wordt er nu geen woord van een groningsch hoogleeraar in druk gegeven, of wij grijpen er aanstonds naar, nieuwsgierig om te vernemen hoeveel hooger de wetenschap weer geklommen is. Dit deed ons ook het uitgebreid verslag ter hand nemen, dat de Tijd ons bracht van een lezing door prof. Van der Wijck over het standbeeld van Giordano Bruno gehouden. Niet om weder op te halen, wat wij reeds over Bruno schreven, maar om de onpartijdigheid vooral, waarmede die professor de zaak behandelt, lust het ons, nu de hartstochten in deze bekoeld zijn, het hier en daar ingekrompen verslag dier lezing aan onze lezers mede te deelen.

Kort geleden dan trad voor het studenten leesgezelschap *Dicendo Discimus*, te Groningen een der meest bekende hoogleeraren aan de academie aldaar op. Veel professoren met hun dames, een aantal studenten, eenige hooggeplaatste personen buiten het onderwijs en nog andere belangstellenden maakten het gehoor uit.

Prof. Van der Wijck sprak ongeveer als volgt:

"Het standbeeld van Bruno is een edel en voornaam kunstgewrocht. Niet dááraan evenwel ontleent het zijn groote beteekenis. Het is nog iets anders en iets meer dan een kunstgewrocht: het is een symbool, dat zeer verstaanbare, luid klinkende, forsche woorden spreekt, dat niemand onverschillig laten kan, de gemoederen in oproer brengt, gloeiende geestdrift wekt bij sommigen, afschuw, heilige verontwaardiging bij anderen; een symbool, dat als een vlag, als de roode vlag der Commune, vereenigt en verdeelt, menschen tot legers samenvoegt, legers vijandig tegen elkander overgeplaatst......

"Wat beteekent Bruno's standbeeld? De burgemeester van Rome, die het in ontvangst nam, zeide: "Rome eert alles wat groot is; Bruno was een groot man."

"Het standbeeld is echter geenszins een hulde aan den persoon van Bruno. Men kent hem eenvoudig niet: evenmin zijn leerstellingen. Enkele geleerden hebben er zich om bekreund: de duizenden, die bij de onthulling juichten, zouden er niets van begrijpen. Wilt gij een bewijs, dat Bruno zelfs bij hen die de pen voeren nog nagenoeg een onbekende is? Toen ik besloot over Bruno te spreken, was een mijner vrienden zoo beleefd, voor mij bijeen te zoeken wat in het jaar der onthulling in Nederland, Duitschland, Frankrijk, Engeland en Italië over hem en zijn standbeeld geschreven is. Het resultaat was, dat hij *niets* gevonden had. *Niets*, behalve een boekje van de Vereeniging *De Dageraad*, waarin enkele stukken van italiaansche radicalen vertaald worden medegedeeld. Ware hij niet omgebracht, hij zou geen standbeeld gekregen hebben. De brandstapel is de reden zijner verheerlijking. Het comité voor de oprichting van het standbeeld verklaarde in zijn circulaire dat gelijk Dante de grootste der dichters, Bruno de grootste der wijsgeeren was. Dat is niet waar, Thomas van Aquine was veel grooter denker. Bruno heeft de wetenschap gelaten waar die was. In de geschiedenis der wetenschap telt Bruno niet mee.

"De lof van het comité is overdrijving. Het was den leden van het comité niet te doen om Bruno en zijn denkbeelden, zijn naam werd eenvoudig gekozen, omdat die geschikt was dienst te doen als strijdleus tegen Rome en tegen den Paus!

Onder de geleerden behoort vooral prof. Morselli tot zijn vurige bewonderaars. Hij wil ons diets maken, dat wanneer de Inquisitie aan Bruno tijd had gegund om zijn denkbeelden in een stelsel saam te vatten, alle latere philosofen ongeboren hadden kunnen blijven. En toch schrijft deze geleerde kenner van Bruno's schriften: "Hij belachte het Catholicisme, dat hij een bijgeloovigen en allergeksten godsdienst vond; hij verachtte het Christendom, wijl het den dood hooger schatte dan het leven en het voldoen van de natuurlijke driften zonde noemde; hij overlaadt den joodschen godsdienst met hoon en spot, als gemeenzame oorsprong van Catholicisme en Christendom; alleen voor het materialisme der oude Egyptenaren had hij sympathie", enz.

"Maar wie, al scheldende en schimpende op wat millioenen heilig is, zulke vrije gedachten te luchten hangt, loopt in onze dagen zelfs de gevangenis niet vrij; hij zou in het vrije Engeland onder het bereik der Strafwet vallen.

"Ook al keuren wij geloofsdwang af, toch kunnen wij niet elk protest tegen geloofsdwang goedkeuren. Aan de katholieke Kerk der 19e eeuw te verwijten dat zij in de 16e eeuw anders gestraft heeft dan zij nu zou straffen, schijnt mij wel wat vreemd. Dit is even zonderling als dat men aan Kuyper en Lohman zou verwijten, dat Servet door Calvijn is verbrand geworden. Maar zoo zijn de menschen! En zoo wil het standbeeld van Bruno thans zeggen: "De Kerk, welker Hoofd in het Vaticaan gesteld is, verbrandt de ketters".

"Men heeft den Paus door de oprichting en onthulling een kaakslag gegeven: het monument bedoelt een verwijt aan Paus en Kerk; dat verwijt moet echter te eenenmale ongepast heeten. De tijden zijn veranderd. In vroegeren tijd ging men er lichter toe over om tegenstanders uit den weg te ruimen dan thans. In de middeleeuwen zouden verkondigers van sociaal-democratische theorieën eenvoudig ter dood gebracht zijn. Bij duizendtallen heeft men de menschen verdronken, verbrand, onthoofd, opgehangen, geradebraakt, gevierendeeld, als dolle honden doodgeslagen, alles met goedvinden en op aansporen van Luther. Ook in de katholieke, maar vooral in de protestantsche Landen werden scharen van lieden, die hun ziel aan den duivel heetten verkocht te hebben, op de pijnbank gebracht en vervolgens, na door de pijn tot bekentenis geperst te zijn, door afschuwlijke martelingen gedood. Nog in 1712 verbrande men in Groot-Brittannië heksen. Maar men zegt, dat de Kerk er zich niet aan keert, of de tijden veranderen. Zij blijft haar banvloek spreken, haar banbliksems slingeren: zij blijft onveranderlijk, onverbiddelijk.

"Ik houd vol, dat dit laatste onbillijk is. De katholieke Kerk moge zich onveranderlijk noemen, onveranderlijk in haar leerstellingen, door haar instellingen, — ik heb nooit gehoord dat zij onbewegelijk zou zijn, en dus geen geschiedenis zou hebben. Haar priesters zijn in de 19e eeuw andere mannen dan die van de 16e eeuw. Zeer zeker zou ook thans de Kerk, indien zij er de macht toe had, niet ieder, die vernuft genoeg bezit om met nieuwe, ongehoorde leerstellingen voor den dag te komen, rustig zijn gang laten gaan en ongestoord laten drukken en verspreiden wat hij verkoos, totdat hij den zielevrede en het geloof van duizenden had verwoest en ondermijnd. Maar wat wil men toch? Het spreekt wel vanzelf, dat een Kerk, die zich er op beroemt in het bezit der door God geopenbaarde Waarheid te zijn, zich het recht aanmatigt, te bepalen welke zielespijs als gezond voedsel mag worden opgenomen, welke als vergif moet vermeden worden. Indien *wij* voor vrijheid pleiten, dan is het omdat wij het gezag der Kerk in handen rekenen van feilbare personen, die eenvoudig recht gaan spreken over feilbare medemenschen. Ieder erkent dat er zielemoordende, zedenverpestende, gelukverwoestende boeken zijn, boeken, waarvan het wenschelijk ware, dat zij werden opgepakt en als misdadigers gevangen gezet. Boeken zijn, gelijk Milton zeide, geen doode dingen, maar hebben in zich levenskracht en werken als de ziel, welker kroost zij zijn; boeken leven en brengen kinderen voort, gelijk de drakentanden, waarvan de fabel gewaagt: men zaait ze, en er schieten gewapende man-

FEUILLETON.

ROEMAN HOMBER I ROEMAN MUHE.

UN RELATO DI PASCU

III

Ta jioe di kende e muchá ta.

(*Siguimentoe.*)

—"¿Kiko bo a comé?" Agnes a puntrele pa mira si e florin tabata bon empleá.

—"Mi mes no sâ, Senjorita, ma tabata un cos masjá sabrosa."

Den dje mes Agnés a calculá anto, koe e florin no por tabata mihó empleá.

—"¿I pakiko bo no ta bai cas awor?"

—"Mie dici, mi ta borotá masjá."

—"¿Mie ta bo roeman muhé?"

—"Sí, Senjorita."

—"¿Bo stima bo roeman hopi?"

—"Mi roeman tin dolor di cabez," Bram a responde, lo ké a caï Agnés stranjo, pa motiboe koe esai no tabata un contestación riba e pregunta k'él a haciéle.

Mietje, e roeman muhé di Bram, tabata comparti encargonan di bida coe su mama ya ta hopi tempoe caba. Tres luna pasá un typhus a atakele seriamente, i aunké ta un dos siman noema k'é ta sinti su mes algo mihó, sin embargo tabata imposible p'éle di aguantá alboroto di Bram. I como den nan cas no tabatin ni un vonki di candela i Bram tabata preferá di soporta frio riba caya más koe den cas, p'esai su roeman a larga e sali bai manera él tabata kier. Hinter e día sabra merdía fo di dièz dos ora él a camna aki ayá i ora él a yega cas banda dj'atardi i k'él a puntrá pa su mama koe sâ trecé semper algo di comé, Mietje a bisele di bai camina e mama ta sirbi, pasobra p'e ratoe noema k'él a drentá ya Mie mester a suplikele más di binti bê di keda ketoe.

Bram no tabata comprende nada dje mal genio di su roeman; ma como él no tabata contento k'e dolor di cabez, su roeman no tabata tampoco di su agrado.

—"¿I pakiko bo no ta keda cas calentá bo curpa?"

—"Te ora mamá bini cas," Bram a respondé sin bisa acerca koe ta te e ora ayí noemá nan lo pegá candela.

—"¿Ma pakiko bo no ta bai caï droemi pa bo haya maské ta calor di bo cama?" Agnés a puntrele.

—"¡Mama ta trecé con ké di comé!" Bram dici.

Awor Agnés a haya sabi claramente ta di com e muchá por tin ocasión di ta rondiá hinter dia, i e Senjorita cordando riba toer lo ké e jioe mester a sufrí solamente e día ayí, tabata temblando ni maské tabata é mes. Ma en realidad Agnés a sintí frio n'e momento ayí, pasobra e conversación tan singular a dura involuntariamente un poco largoe. ¿Lo é hincá awor també un florin den man dje mucha? El mester hací algo na presencia di tanta pobreza. ¿Ta di com anto a bini k'él mester a contrá coe e mes muchá? ¿Ta pakiko cordamentoe dje jioe ayí mester a bin strobele den su oración?

—"¿Oenda bo mama ta sirbi?" e Senjorita a puntrá pa puntrá.

—"¡Ayí dén, Senjorita! i el a moestrá man riba un tienda di provisión n'e otro banda di caya.

¿Lo Agnés bai den dje tienda? Ma nó, tin masjá hende delanti mostrador. Si e bai pidi pa papia coe e sirvienta, e súplica ayí lo causa hopi papiamentoe. ¡Koe bo man robez no sabi lo ke bo man drechi ta haci!

—"¿Bo kier bai den wagen coe mi?" Agnes a puntra Bram.

—"Si bo ta hiba di gusto, Senjorita," él a respondé i su wowonan a lombrá di nobo.

—"Haarsteeg, cerca Zuiderpoort, William," Agnés a bisa e cochero coestumá ya hopi bê di tendé semehante órden i koe no a keda admirá tampoco dje conversación larga k'e senjorita tabatin coe e muchá.

Na principio e jioe a keda sintá ketoe den e wagen manera un hende mudo ta mira na toer camino di pura alegria i contento.

—"¿Ta pakiko bo a bai sintá awé anochi meimei dje pilarnan riba trapi di misa?", Agnés k'a reponé un poco coe calor dje wagen a puntrele.

—"Tabata soeplá masjá, Senjorita," Bram a respondé coe un poco más franqueza, "i ta p'esai mi a bai sintá contra muraya. Tabata asina delicioso ayí koe mi a pegá sonjó i hústamente ora mi tabata sonjando un boenita sonjo, un muhé a bin lamántá mi i él a coeri coe mi ...."

Agnés a conmové cordando koe tabata masjá probable, k'e muchá por a keda morto di frío riba e trapi.

—"¿Bo roeman muhé chiquita ta muchoe maloe?"

—"Ta mi roeman mayó," Bram a contestá. "E tabata sirbi hende i él a caï maloe. Semper é tin dolor di cabez i é ta coeri coe mi."

Cerca Haarsteeg e wagen a stop pará

nen uit den grond te voorschijn.

"Stel, dat wij Engelen uit den Hemel konden doen nederdalen om hun de beslissing op te dragen: wat gezonde spijs, wat vergif voor de geesten is, ook wij zouden geneigd zijn te zeggen, dat het niet voldoende is, voor *de maag* van het publiek te zorgen en bedorven visch en stinkend vleesch van de markt te weren; ook wij zouden dan zeggen, dat er ook voor de belangen der ziel moet gewaakt worden, welke zooveel uitnemender dan die van het lichaam zijn, en dat het onraadzaam is, voor iederen leugengeest, voor iederen eergierigen onruststoker, voor iederen onpractische phantast het recht te eischen, om de sluizen zijner welsprekendheid open te zetten en de schare met zijn woorden te verbijsteren, te verpesten. Zelfs nu wij geen hemelsche orakels te onzer beschikking hebben, heeft toch nog onze verdraagzaamheid hare grenzen. Maar reeds genoeg, om te doen beseffen dat wie aan Rome verwijt, dat het voogdijschap over de geesten wil uitoefenen, eigenlijk slechts aan Rome verwijt, dat het Rome is.

"De roomsche Kerk, die zich voor een goddelijk instituut houdt, in staat om te bepalen waar het kwaad, waar de leugen begint, kan het niet anders dan monsterachtig noemen, wanneer voor waarheid en dwaling, voor goed en kwaad op het gebied, waar zij meent in hemelsch licht te wandelen, gelijke rechten worden geëischt. Die de dwaling voorstaat sluit zij buiten.... De legende verhaalt, dat toen Heracles op de *Argo* stapte, het schip onmiddellijk begon te zinken, dat toen hij naar het roer greep, het roer in zijn handen doormidden brak. Zulk een man verwijdert men, natuurlijk, van boord. Men past op hem het obstructionisme toe. Zoo werd Boulanger uit den franschen Staat, zoo werd Bruno uit de katholieke Kerk verdreven. De wijze waarop dit geschiedt, hangt, natuurlijk, af van den tijd, waarin de gebeurtenis plaats grijpt. Geestig heeft eens Groen van Prinsterer gezegd: "In *onze* eeuw zou men Oldenbarneveldt niet gedwongen hebben, zijn grijs hoofd op het blok te leggen, men zou hem met een flink pensioen eervol uit 's Lands dienst hebben ontslagen." Zoo is het ijdel, in onze eeuw tegen *auto-da-fe's* te protesteeren, welke thans onmogelijk zijn. . .

"Zij die het gepast achten, den Paus te ergeren en te bedroeven door in de schaduw van zijn troon, in de hoofdplaats van het Catholicisme, in "de aan God gewijde stad" een standbeeld voor de ketterij te doen verrijzen, hadden zich wel mogen afvragen, of het staatkundig, of het vaderlandlievend is, haat en verbittering tegen het jonge koninkrijk Italië in de harten der millioenen over de aarde verspreide Katholieken te zaaien. Maar zij hebben gedaan, wat zij niet konden nalaten. Want de mensch, die door zijn passies wordt meegesleept, handelt niet als een vrij en redelijk schepsel.

"Steeds ijvert men tegen de onverdraagzaamheid van geloof, maar meer en meer wordt het noodig, op een *nieuwe* soort van onverdraagzaamheid, op de onverdraagzaamheid van het *ongeloof* te wijzen. Op de onverdraagzaamheid van het ongeloof, dat aanstoot neemt in Frankrijk en elders als pleinen en straten oude historische namen voeren, welke aan een katholiek verleden herinneren, ze schrapt en er andere, niets zeggende namen voor in de plaats stelt, — dat uit het openbare leven en de openbare instellingen, ofschoon de helft der natie nog christelijk is, elk spoor van het Christendom wenscht te zien uitgewischt, — dat, *in naam* om het leger te versterken, maar *inderdaad* om de Kerk te grieven, de seminaristen verplichten wil, om ransel en geweer te dragen, — dat de Liefdezusters uit de ziekenhuizen verdrijft, onder luid protest van artsen, volgens wie huurlingen, loondienaars nooit de diensten kunnen verrichten en bewijzen, welke *zij* uit barmhartigheid voor haar rekening namen.

"Aan de radicale partij zou men willen vragen, of het zoo geheel zeker is, dat de menschheid dàn gered, dat de vooruitgang dàn gewaarborgd zal zijn, wanneer allen, gelijk Bruno, het Catholicisme belachelijk, het Christendom verachtelijk zullen vinden.

"De maatschappij heeft altijd op godsdienst berust: in de klassieke oudheid, in de middeleeuwen, en .... zelfs de meest kortzichtige begrijpt, dat twijfel en ongeloof niet binden, slechts ontbinden kunnen...... Wat daar ook van zij, aan hen die zich verheugen, dat door de oprichting van Bruno's standbeeld aan de katholieke Kerk een gevoelige kaakslag is toegebracht, aan die simpele vrijdenkers, welke hun anathema slingeren tegen alle gezag, dat de de geesten bindt, zou men het woord van den grootsten scepticus onzer eeuw, het woord van den wijzen Renan in de ziel willen prenten: "Ik philosofeer zoo frank en vrij, omdat ik weet dat desalniettemin de klokken van Notre-Dame voortgaan met te luiden."

Na de panze besprak prof. Van der Wijck den persoon en de leer van Bruno, die van de gewone beschrijvingen alleen daarin verschilt dat het verbranden van Bruno als zeker verondersteld wordt.

Gering, zegt de verslaggever van "De Tijd", waaraan wij het bovenstaande verkort ontleenden, gering waren de toejuichingen, die de professor ten deel vielen. Waarschijnlijk waren de waarheden, die de hoogleeraar verkondigd had, te hard voor de ooren van het liberale leesgezelschap. Toch hopen wij dat het bezadigd woord van prof. Van der Wijck velen de oogen geopend heeft.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij gouvernements-beschikking dd. 4 dezer maand is de Heer Haim J. C. Henriquez benoemd tot klerk alhier.

Bij gouvernements-beschikking dd. 8 dezer Maand is bepaald:

1°. dat alle schepen komende van *Mayaguez* (*Puerto Rico*) wegens het heerschen van pokken aldaar, in de *Caracas-baai* aan eene quarantaine zullen onderworpen worden van *drie* weken met inbegrip van de reis, en

2°. dat schepen, komende uit andere havens van *Puerto Rico*, alvorens communicatie met den wal te mogen hebben door den Stadsgeneesheer moeten worden gevisiteerd.

———

Bij gouvernements-beschikking dd. 9 dezer maand is de Heer Dr. J. C. Nieuwstraten, praktiseerend genees- heel- en verloskundige alhier, belast met de waarneming der betrekking van quarantaine-geneesheer tevens directeur der quarantaine-inrichting aan de *Caracasbaai* op dit eiland.

———

De Ned. pakketschoener "Gouverneur van den Brandhof" zal den dag na aankomst alhier van het Ned. S. S. "*Oranje Nassau*" naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba vertrekken.

De mails zullen op den vertrekdag om 2 ure des namiddags gesloten worden.

———

Lijst van brieven, die onbestelbaar zijn bevonden:

Alderson, P. A. Carelson, Cordigla & Co., José Curiel & Co., Victor Coiman, Clonicia Domacase, William Daal, Jack Hopkins, Carolina Lesier, Dolores G. de Locarno, Maria Loschi, Henriette Marteles, Leonor Penso, H. de Veer de Rochemont, Eliasaar Wederfoort.

———

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat gedurende het jaar 1890 het IJkantoor alhier geopen zal zijn in Januari, Februari en Maart op Maandag, Dinsdag en Woensdag van 's morgens 8 tot 's middags 12 uur en 's namiddags van 2 tot 4 uur en van af 1°. April op Maandag en Dinsdag van 's morgens 8 tot 's middags 12 uur.

Het merk van goedkeuring te bezigen gedurende het dienstjaar 1890 zal zijn de letter "P."

ARUBA.

Een talrijke familie, vele vrienden en bekenden, en vooral de armen van Aruba hebben een gevoelig verlies geleden door het overlijden van den geachten heer Jean Nicolaas Oduber, den 30 December ll. in den leeftijd van 56 jaar uit dit leven opgeroepen.

Aan een particulier schrijven ontleenen wij over dien verdienstelijken katholiek het volgende.

De heer Jean Nic. Oduber had zich ten doel gesteld zijn medemenschen in alles naar zijn vermogen, bij te staan. Vele voordeelen heeft dat edele streven opgeleverd. De visschersvaartuigen op Aruba genieten het voorrecht om gedurende 3 maanden kosteloos te visschen; dat was iets waarop hij altijd heeft aangedrongen. Aan bevoegde autoriteiten van Venezuela heeft hij telken male, zij het dan ook vruchteloos, geschreven ten einde voor de Arubiaansche visschers de vergunning te krijgen, hun visschen op de Makieseilanden te drogen; in een woord den armen was hij een voorspreker. Driemaal werd hij dan ook door het volk met algemeene stemmen tot landraad gekozen welke betrekking hij met alle waardigheid heeft bekleed, totdat hij eindelijk wegens zijn ziekelijken toestand daarvoor niet meer in aanmerking wenschte te komen. Ook heeft hij bij zijn leven verscheidene honoraire betrekkingen waargenomen. In alles waarin hij kon, was hij het Gouvernement ten dienste. De betrekking van plaatsvervangend Kantonrechter heeft hij jaren vervuld. Ook was hij 1ste Luitenant Commandant van de Schutterij alhier; en de betrekking van Admin. van de Armenkas heeft hij met alle liefde waargenomen totdat hij na vele jaren door zijne ziekte hierin verhinderd werd. Een spoedige dood maakte een einde aan zijn lijden. Bij zijn begrafenis bleek het, welk een verlies men leed. Een talrijke stoet, waarin twee priesters, vergezelde het lijk van den vereerden Ontslapene naar zijn laatste rustplaats. Op het kerkhof werden de indrukwekkende plechtigheden der katholieke begrafenis verricht; waarna de droevige stoet huiswaarts keerde. Moge de Almachtige onze bede verhooren, opdat de ziel van dezen edelen menschenvriend bij Hem in het beter gewest waar geen voor- en tegenspoeden elkander afwisselen, maar waar een altijddurend geluk heerscht het eeuwige loon ontvange voor al het goede door hem verricht. Dat zijn gedachtenis in onze harten en gebeden voortleve!

NEDERLAND.

Het wetsontwerp Mackay tot wijziging der Wet op het lager onderwijs is door de Eerste Kamer met 31 tegen 18 stemmen aangenomen.

BUITENLAND.

Rome.— De aangekondigde Encycliek over de plichten van den christen, zou niet met het feest der Onbevlekte Ontvangenis, maar op einde van December verschijnen; men is thans bezig het stuk in verschillende talen over te zetten, om er een volksuitgave van te maken.

— Volgens de Romeinsche correspondent van de *Germania*, is generaal John Lintorn Simmons eigenlijk niet als buitengewoon, maar als gewoon gezant van de Koningin van Engeland bij den H. Stoel geaccrediteerd, evenals alle andere leden van het corps diplomatique. Dit sluit echter niet uit, dat Simmons, evenals b. v. Schlözer indertijd, naar aanleiding van eene bijzondere omstandigheid benoemd is, en daartoe behoort dan in de eerste plaats de regeling der Katholieke Kerkelijke goederen op Maltha, terwijl betreffende de quaestie der kerkelijke jurisdictie over de Britsch-Afrikaansche koloniën nog niets te zeggen is.

— De bevolking van Rome be-

---

i Agnés a yudá e muchá bahá.

—"¿Ondá bo ta bibá, Bram?" él a puntrelé cariñosamente.

—"Den hoffie di Latenstein," él a respondé i na mes ora él a drentá pa un porta chiquita smal, camina tabata asina scur, koe Agnés no por a riscá bai su tras.

—"William," e senjorita a gritá e cochero, "trecé un lanterne aki."

Coe ansia e cochero a cumplí k'e orden, largando e cabai pa un momento na cuidado di un mancebo. Verdaderamente William tabatin razón di tabata sustá, pasobra den e sorto di hangichinan smalito asina, sin ningun clase di arquitectura, parcé nan ta provechá semper di trahá dam pa stop awa ó di cobá riol, di modi koe un hende koe no conocé ayi banda bon por trompecá ó caí binti bê den un dje geetnan promer e yegá na cualké dje casnan.

Bram no tabata haci caso di ningún dje dificultadnan ayí i él tabata asina coestumá coe nan den oscuridad, koe luz di un lanterne sí por a hací é hayá un desgracia.

—"Aki," Bram dicí i él a habri porta. Tabata scur den dje casita i mientras Agnés a keda para un momento na porta ta vacilá ainda, él a tendé un voz masjá debil a puntra: "¿ Ta mamá a yegá, Bram ?"

—"Nó, ta Senjorita."

—"¿Ki senjorita?" e voz dicí jen di miedoe.

—"Mi no sabi."

Na e momento ayí Agnés a drentá. El a kita e lanterne dje wagen fo dje cochero i él a mandele di bai mira su cabai. Coe yudanza dje luz clá, manera quizas nunca e miserabel cas ayí no a mirá, Agnés a observá e roeman muhé di Bram droemi riba cama.

Miseria dje habitación ayí no a admirá e senjorita. Den más di cien clase di casnan asina él a yegá di penetrá caba i él a camná bai directamente n'e cama p'é papiá coe e roeman muhé koe tabata visiblemente inquieta. El a yamele Mietje, na su nomber, i él a papiele coe un tono koe mester a inspirele confianza, maské com tímida él por tabata. Apesar di toer esai e mucha muhé maloe a coeminsá yorá i Agnés comprendiendo probablemente su dolor, a largele yorá i durante toer e ora ayí él a keda ta primi mannan enflaquecida dje enferma.

—"¿ Bo ta sinti bo mihor awor ?" Agnés a puntrele asina confidencialmente, ora Mietje a trankilizá un poco, net manera ta hopi anja caba nan conocé otro.

—"Sí, sí," Mietje a suspirá. "Ai, mi tin berguenza. Toer cos ta sucio aki i ainda mi no por haci nada i mama tin di sali toer dia p'é bai ganá pida pan pa nos. Ai, senjorita, nos tabata asina dichoso, promer koe mi a cai maloe."

—"¿ I ta kiko bo ta sintí ?"

—"Mi a droemi coe typhus na hospital i ora mi a sintí mehoria mi a bini cas; ma ainda mi ta masjá masjá debil."

—"Anto bo mester ...."

Agnés kier a bisa: gasta cos di fortificá; ma él a comprendé na tempoe k'e palabranan ayí lo tabata un punjal den corazón dje muchá muhé.

—"Paciencia, Mietje," Agnés a replicá. Ta Dios mes a mandá mi aki pa auxiliá bo. Confia riba El i pidi..."

—"Ai, senjorita, lo mi a desea di por a bai misa majan. Lo mi a bira bon lihé, si mi por a rezá, pidi bon,; ma mi no por......mi no por......"

—"Tendé, Mietje, lo mi pidi majan pa bo ¿ bo ta contentoe? I awor mi ta bai, mi no tin muchoe tempoe, ma lo mi bolbé pronto. Largá bo mama bini majan banda di un ora cerca mi na cas di Senjora Bronvliet, Prinsengracht. Ta fácil pa haya e cas. Atá, toema es aki p'awor," i el a sacá un fuerte fo di su portamoneda, "atá, keda sigur koe mi ta bolbé....................."

—"Ai, nó, senjorita, mi no por...."

"¡ Bam, bam, largá cos di loco," i el a coeminsá papiá k'e tono di chanza, manera el sa tin coestuma di papiá coe Leo, "sino majan mi no ta pidi Dios pa bo, Mietje."

Mietje, aunké yorando, a sonreí i coe un mirada yen di reconocimiento el a keda ta contemplá su bienhechora. Bram a bai yama, riba súplica dje senjorita, e cochero bin toemá e lanterne i un raticoe despues Agnés sintá atrobe den su wagen a toema camino di su cas.

¡ Masjá masjá poco él a rezá después k'él a caba di confesá, él tabata corda den dje mes, ma majan, dia di pascu anochi lo e redoblá su oración......!

¡ O, maské cuantoe miseria por ta afligí género humano, tin angelnan també bao di hendenan, angelnan, yamá pa cubrí coe nan halanan tantísima heridanan di corazón, angelnan, rondoná di un luz celestial koe ta brilljá sin ciegá, angelnan koe ta consolá i ta animá él koe ta sufrí i ta padecé i ta hibele más cerca Dios, **E ta sigui.**

draagt, volgens de laatste statistieke opgave, 406,044 zielen, het garnizoen en de vlottende bevolking daaronder begrepen, en zonder deze beide laatste factoren 359,969 zielen.

Frankrijk.— In het *staatsblad* is de nieuwe legerwet afgekondigd, welke de seminaristen dwingt, een vol jaar in de kazerne door te brengen, en zelfs de geestelijken niet van den militairen dienst verschoont. Het is eene echte anti-clericale wet, uitgedacht, om de geestelijkheid zooveel mogelijk afbreuk te doen. Een aanzienlijke geestelijke van Parijs, bij wien een journalist zich vervoegde, om met hem over de gevolgen der nieuwe wet te spreken, deed daaromtrent de volgende mededeelingen, waaruit men voldoende kan opmaken, hoe verderfelijk de wet te Parijs en elders werken zal: In Januari aanst. zeide de bedoelde geestelijke, zullen 40 of 50 van onze studenten hunne philosophische en theologische studiën moeten onderbreken, om aan den oproep van 1889 te voldoen, en vervolgens, na voorzien te zijn van een certificaat des bisschops, geverifieerd door den minister van eeredienst, constateerende, dat zij geestelijke studenten zijn, een jaar in de kazerne worden gehouden, zonder dat hun een uur gegund zal zijn, om hunne religieuse studiën voort te zetten, welke zooveel overweging, afzondering en ingetogenheid vereischen. Na een jaar in de kazerne te hebben doorgebracht, zullen onze studenten ook nog aan alle verplichtingen hunner lichting onderworpen blijven. Zij zullen op geregelde tijden moeten opkomen, 28 dagen bij de reserve en 23 bij het territoriale leger moeten dienen, enz. En de certificaten der diocesane overheid zullen telkens moeten worden vernieuwd. Wanneer de jonge priester 26 jaren oud zal zijn, zijne studiën zal hebben voltooid en alle orden zal ontvangen hebben, zal hij weder voor 2 dienstjaren worden opgeroepen, wanneer hij niet een nieuw certificaat kan overleggen, constateerende, dat hij tot de seculiere geestelijkheid behoort en als zoodanig bezoldigd is door den staat, het departement of de gemeente of wel door eene inrichting van algemeen belang, die wettelijk is erkend. Wanneer dus deze jonge priester b. v. door zijn bisschop is aangewezen, om in eene vrije particuliere inrichting in functie te treden of aalmoezenier te worden van eene niet-wettelijk erkende congregatie, zal hij niet van de 2 dienstjaren worden ontslagen, en den dag waarop hij den 26jarigen ouderdom heeft bereikt, naar een regiment gezonden.— Aldus worden de toekomstige geeestelijken naar de kazerne gedreven, waar zij een werk moeten leeren, dat zij nooit zullen kunnen uitoefenen. De priester mag geen bloed vergieten. Verschillende bisschoppen hebben in hunne protesten tegen de wet er op aangedrongen, de seminaristen althans bij den ambulance dienst te plaatsen, waarvoor zij zich onder behoorlijk toezicht der regeering zouden kunnen bekwamen buiten de kazerne, nl. in de seminariën-zelve. Maar omdat het de republikeinen en anti-clericalen niet te doen is, om den dienst der seminaristen, maar alleen om de Kerk te kwellen, hebben deze vertoogen der bisschoppen geen gehoor gevonden. De nieuwe legerwet is eene schande voor de republiek.

— Vreemdelingen zijn in Frankrijk welkom, ten einde gevild te worden, schrijft niet zonder verbittering de Parijsche correspondent van een Duitsch blad. Gewis als herinnering aan de tentoonstelling en de 157 internationale congressen, in dien tijd gehouden, zijn thans een half dozijn voorstellen bij de kamer ingekomen, allen tegen de vreemdelingen gericht. Er is een voorstel bij, om vreemdelingen eene vreemdenbelasting te laten opbrengen.

Duitschland.— De rijksdag nam met zeer groote meerderheid een aanvullings-post voor Wissmann aan. Bismarck jr. wees met levendige waardeering op den goeden uitslag van Wissmann's optreden, die overal door de inboorlingen als bevrijder van de dwingelandij der Arabieren werd begroet. Ook sprak Bismarck jr. over de noodzakelijkheid, om verder met Engeland gemeenschappelijk te handelen, zonder welks loyale ondersteuning de nu verkregen resultaten niet zouden worden bereikt. Windthorst vroeg nogmaals het woord, om tot waardeering en dank voor Wissmann's werkzaamheid het geld toe te staan, waardoor hij deze kan voortzetten.

— De beweging onder de mijnwerkers neemt steeds toe. Te St. Johan is een telegram ontvangen, dat de Keizer persoonlijk de eischen der mijnwerkers zal onderzoeken; ook in Westphalen duurt de beweging voort. De werklieden uit het district Bonn zullen de Keizer een smeekschrift aanbieden, waarin op weder-in-dienst-neming der ontslagen mijnwerkers wordt aangedrongen, die, behalve dat zij aan de werkstaking deelnamen, geene vergrijping pleegden.

— Tegen de *Postdammer Z.* is een proces aanhangig gemaakt, omdat zij bij het laatste bezoek van den Keizer te Berlijn, vermeld had, dat de Keizer op een uitstapje in den omtrek in eene 2e klasse coupé gereisd had. Op last van den Keizer wordt gemeld blad vervolgd wegens majesteitsschennis.

— Herbert Bismarck heeft, namens den rijkskanselier, een schrijven van dankbetuiging gericht aan den voorzitter van de te Keulen gehouden groote katholieke vergadering tegen den slavenhandel. De besluiten, daar genomen, zullen op Bismarck's last aan den Duitschen gevolmachtigde bij het anti-slavernijcongres te Brussel, worden medegedeeld, om daar te worden behandeld.

Engeland.— Sedert de reis van den Shah in Europa, drijft in Perzië Engelands invloed boven. De Russische regeering heeft het noodig geacht, haar gezant, vorst Dolgorucki, door een bekwameren te vervangen, die opgewassen is tegen sir H. Dummond, die "de fijnste Engelsche diplomaat" word genoemd. De toenemende Engelsche handel, steunende op groote kapitalen, die de Engelschen voor de ontwikkeling der Perzische hulpbronnen beschikbaar stellen, draagt het meest er toe bij, om den Britschen invloed uit te breiden. De Russen die gewoonlijk vooraf verlangen, dat hun gouvernement kapitaal en hooge winsten waarborgt, kunnen het mededingen niet volhouden, en bovendien weet men in Perzië zeer goed, dat men van Rusland veel meer heeft te vreezen dan van Engeland.

– Roerend zijn de berichten, die Stanley per telegraaf aan de londensche *Daily News* over zijn tocht zond.

Vooral het slot van zijn bericht is treffend.

Stanley wijst er in dit slot op, hoe hij gaandeweg tot de overtuiging kwam dat een hem onbekende macht hem leidde, hem telkens plotseling een geheel onverwachte uitkomst bereidde, en hem in klimmende mate gewaar deed worden, dat hij niet zelf zijn tocht bestuurde, maar dat een hoogere macht dit deed voor hem.

Nu noemen anderen dit, zegt hij, een spel van het toeval.

Maar Stanley, die de realiteit van het leven thans meer dan ooit heeft leeren kennen, verklaard openlijk dat hij tot een andere slotsom kwam,

Op dezen tocht, zoo schrijft hij, heb ik leeren inzien, dat er nog een geheel andere Macht bestaat dan waarvan de philosofen droomen. Te midden der wouden van Afrika heb ik den vinger van God gezien.

En het slot van zijn brief is dan ook, dat hij ten aanhooren van geheel Europa het uitspreekt: "Mijn eerste woord na mijn behouden terugkomst is dank aan God. Ja, aan God. Amen!"

Spanje.—De omwenteling in Brazilië, schijnt niet zonder terugwerking voor ons land te blijven. De president van het uitvoerend Comité der republikeinsche partijgroepen, markies de Santa Marta, heeft eene oproeping aan al de republikeinen van het land en de koloniën gericht om hen uit te noodigen tot 30 Januari aanst. in alle gemeente locale comités op te richten.

Rusland.— Te St. Petersburg woedt de griep in erge mate; volgens berichten aan de *Standard* zijn 150,000 personen door de besmettelijke ziekte aangetast. Men vreest daar voor het uitbreken der cholera, die zich reeds 5 maal na de griep-epidemie geopenbaard heeft.

— Een correspondent van de *Kurger Poznanski* schrijft uit Brzesc (Russisch Polen): Brutaal geweld heerscht over deze landstreek. In eene eeuw, die roemt op vooruitgang en beschaving, gebeuren hier dingen, die herinneren aan de heidensche tijden, toen het christendom op barbaarsche wijze werd vervolgd. De vervolging van den godsdienst en de nationaliteit der Polen wordt met Mongoolsche wreedheid bedreven. De tooneelen, die ik heb bijgewoond, zal ik nooit vergeten, en indien ik geen plaatsen noem, is zulks alleen, omdat daardoor het wreede lot der lijders verscherpt zoude worden.

Belgie.— De Kamer heeft zich bezig gehouden met de quaestie van het ontslag van Gautier de Rasse, als chef der openbare veiligheid. In eene felle rede heeft Bara dat ontslag voorgesteld als een wraakneming van het ministerie wegens de ondekking van het feit, dat bij het zoogenaamd groot proces van Bergen agents provocateurs zijn gebezigd. Men verwijt aan Gautier, zeide Bara, dat hij zich van die agenten bediend heeft; maar de zaak is, dat het ministerie hem daartoe heeft aangezet. De ontslagen Gautier werd alsnu door Bara verdedigd; werden door de regeering geene stukken geheimgehouden, dan zou reeds lang over de zaak een veel helderder licht zijn geworpen. Door den minister van justitie, Lejeune is geantwoord met de voorlezing van een brief van Van Schoor, procureur-generaal bij het hof van Cassatie, waarin deze de volle verantwoordelijkheid verklaard te aanvaarde voor het gebeurde, en verzocht daarvan aan de Kamer kennis te geven. De rechterzijde en het parket trokken in deze met de regeering ééne lijn, en dat de maatregel zoo laat werd genomen, is slechts wegens het feit, dat men eerst het volle licht over de zaak wilde doen schijnen. De ontslagene had zich, op onrechtmatige wijze van archiefstukken bediend, en ook waren er stukken vervalscht.

De geruchtmakende zaak, waarin de ultra-liberalen zich zeer onparlementair gedroegen, en die had moeten dienen, om het ministerie te doen vallen, is geëindigd met een motie van vertrouwen in het ministerie, die met groote meerderheid werd aangenomen. Indien zich na November des vorigen jaars dergelijke onwaardige en onrechtmatige aanvallen herhaald hebben, zou het waar kunnen zijn dat de koning van België, naar luid van een telegram hier ontvangen, zou hebben te kennen gegeven, dat dit kabinet het roer van Staat niet had te besturen. Wij houden echter vooralsnog dat telegram voor een manoeuvres van mannen als Bara en Jansen.

Hongarije. — De zitting van het Hongaarsch volkshuis kenmerkte zich ll. door een eigenaardige mededeeling van den minister-president, Tisza. In zijn antwoord op de aanvallen der uiterste linkerzijde verklaarde hij, dat het hem speet, maar dat hij aan zijne tegenstanders ook zelfs nog geen verwijderd uitzicht kon geven op zijn heengaan of zijn ontslag.

De begrooting is inmiddels met aanzienlijke meerderheid goedgekeurd: wel een bewijs, hoe klein eigenlijk de partij is, die zulk een leven maakt, een zooveel stoornis te weeg brengt.

Afrika.— Uit de missiën van kardinaal Lavigerie zijn uitstekende berichten ontvangen. De Arabische slavenjagers zijn geheel verdreven uit het groote negerrijk Oeganda, aan den noordwestelijken oever van het Victoria-Nyanzameer; dat zij verleden jaar overweldigd hadden. De paters missionarissen moesten toen vluchten, maar ook de negerkoning Mwanga, die Mtesa was opgevolgd, moest de wijk nemen, en werd nu buiten de grenzen van zijn koninkrijk de gast der paters, bij wie hij ruim 3 maanden vertoefde. Dank zij deze merkwaardige beschiering der Voorzienigheid, leerde de Koning de missionarissen veel beter kennen en waardeeren; hij erkende zijne vroegere wreedlieden en begreep nu door verkeerde raadslieden te zijn medegesleept, en beloofde na zijn herstel op den troon de christenen als zijne getrouwste dienaren te zullen behandelen, en den missionarissen in alles van dienst te zullen zijn. Oeganda is veroverd door den Engelschman Stocken, een verdienstelijk karavaan-geleider. Deze verzamelde een aantal christenen uit de binnenlanden en verscheidene achtergebleven mannen van Stanley en Emin, terwijl Mwanga aan het hoofd van talrijke vluchtelingen uit Oeganda hen vergezelden. Hun aanval werd met succes bekroond: de negerbevolking, die sedert de overheersching der Arabieren reeds 3 koningen had gehad, die zich door de schandelijkste wreedheden onderscheidden, hielp, de tyrannie moede, hare bevrijders tegen de onderdrukkers. Mwanga, op den troon hersteld, hield tegenover de missionarissen woord; hij, die 3 jaren geleden 150 christenen tot martelaren maakte, riep nu vol dankbaarheid de Witte Paters terug, die thans weder vrijelijk arbeiden in zijn rijk, dat belooft binnen eenigen tijd een uitgestrekt christenrijk te worden. Ook hier bleek dus weder de waarheid van het woord: het bloed der martelaren is het zaad der christenen. De missionarissen te Algiers, hebben ook bericht ontvangen, dat kapitein Joubert zich goed en wel aan het Tanganikameer bevind; dat hij met zijn klein troepje chistensoldaten overal triomfeert en de schrik der slavenjagers is. Meer en meer blijkt, dat tegen deze Mahomedaansche slavenjagers met geweld moet gehandeld worden; zij zijn voor geene bekeering vatbaar, en dreigen Afrika te ontvolken of Muzelmansch te maken, als hun geweld niet met geweld wordt gekeerd.

Zuid-Amerika. — De President der republiek Ecuador heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij iederen Chinees de toegang tot het land verboden wordt, en de in het rijk gevestigde Chinezen uitgezet kunnen worden, wanneer hunne tegenwoordigheid den overheden gevaarlijk schijnt: terwijl geen Chinees, die om welke reden ook de grenzen overschrijdt, weer in het land mag terugkeeren.

Deze maatregel wordt zoo streng volgehouden, dat den Chineeschen gezanten in Noord-Amerika en Peru, die aan boord waren van een stoomschip, dat de haven van Guayaquil aandeed, formeel geweigerd werd, een uitstapje in de stad te doen.

— *El Correo Español* van Buenos-Ayres, verhaalt van een 80jarige Spanjaard die arm en ziekelijk langer dan 10 jaren te Buenos-Ayres zijn leven had voortgesleept, geheel afgezonderd op een kamertje. Eenigen tijd geleden werd hij ziek en op zijn verzoek naar een ziekenhuis gebracht. Terwijl de tering langzamerhand zijne krachten ondermijnden liet hij een priester ontbieden aan wien hij mededeelde Ramon Martinez y Pedragoza te heeten, en een der moordenaars van generaal Prim te zijn, met het verzoek deze verklaring openbaar te maken.

Martinez y Pedragosa verhaalde bijzonderheden over de samenzwering; maar deze deelde hij onder belofte van geheimhouding aan den geestelijke mede. De moordenaar van den held van Afrika verklaarde nog vóór zijn sterven, dat een der personen, die het ijverigst deelgenomen had aan den moord, zich in Mexico moest bevinden waar hij zich later had gevestigd.

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris.— Enero 4. Na recepcion koe Presidente Carnot a doena dia promer di Enero, él a agradecé cuerpo diplomático pa su felicitacionnan i él dici k'el ta toema e cuerpo pa

testigo di esfuerzohan di Francia pa paz i progreso.

Nan ta bisa koe gobierno lo procedé coe rigor contra 300 sacerdote koe nan dici, a haci uso di amenaza den eleccionnan di Paris.

E obra dramática "*Le pater*" di Mr. Coppee a sali na luz: nan a bende di cincuenta mil ejemplar den un dia. Gobierno a prohibí e obra ayi.

Berlin.— Gobierno imperial ta bai trahá dos porta di lamá pa e botonan torpedo, un na Busum i e otro na Ardesunck.

Bruselas.— Un incendio a destrui e palacio real di Sacken, Bélgica. E candela a plamá na tres direccion. Tapijtnan di fábrica di Gobelin a scapá: princesa Clementina a coeri gran peligro.

Roma.— Nan a tira un máquina infernal riba e diputadonan koe tabata bai cerca rei: ningun di nan a haya danjo.

Seis banki a haya autorizacion pa trahá 150 miljon di lira na placa di papel, i e privilegio ayi ta pa diez anja.

Londres.- Un persona desconoci a doena 100 mil libra esterlina pa trahá un hospital. Marqués di Salisbury ta sufri di inflamacion na pulmón.

Paris.— Enero 5. Nan ta bisa k'e vapor italiano *Persia* a pegá na Corsica: di 130 pasahero 6 a salbá: nan a mandá boto pa bai yuda e otronan.

Un teatro na Zurich a kimá: ningun morto.

E famoso templo di San Miguel na Aix la Chapelle a kimá enteramente.

Dia pa dia hende ta moeri mas i mas di *grippe* na Paris i Madrid i susto ta grandi den toer clase di hende.

Roma.— Algun courant ta bisa koe maské nan rebahá derecho diferencial riba product nan francés, ta necesario di rebahá tarifa di importacion.

Madrid.— Ministerio a pidi su demision.

Habana.— Senjor Prado, ex-administrador di finanzas i actual interventor general ta cerá pa motivo di enganjo k'a sali den verificacion di debe público. Otro empleadonan civil lo ta kitá di nan empleo.

Londres.- Principe Alberto Victor a yegá Calcuta i virrei, Marques di Landsowne a recibíéle.

Londres. Enero 6. Un tempestad pisá a causa grandi danjo na Inglaterra i Irlanda.

General Annan a bai na lugar di principe Saxen Weimar como comandante di tropanan na Irlanda. Tin rumor ta coeri koe portuguesnan a ranca banderanan di un vapor, riba costa di Africa i koe un bringamentoe ta sperá.

Paris.— Tirard a pasá un circular na Cámaranan di Comercio pa mira koe Cámaranan lo consenti di apoyá un proyecto di lei pa permiti muhénan k'a dedicá nan na comercio di votá ora tin eleccion pa hueznan di tribunal di comercio.

Segun última noticianan ningun hende di "Persia" no a hogá.

Copenhage.— Rei a disolvé *Folkething* k'a nengá di aprobá presupuesto. Dia 21 di Enero ta fihá pa eleccionnan nobo.

Paris.— Enero 8. Chautemps, diputado, a presenta un proyecto den Cámara pa reorganiza Policia na Prefectura di Sena.

Londres.— Salisbury a manda un nota na Lisboa, i nan ta keré koe ta coe obheto di kibra relacionnan diplomática te ora satisfaccion ta doená riba hechonan di Serpa Pinto. La reina ta sufri di reumatismo i esai probablemente lo impidiele di asisti personalmente na habrimentoe di parlamento.

Nan ta bisa koe major Wisseman a bolbé derrotá árabenan na Oost di Africa.

San Petersburgo.— Czar a yama atencion di potencianan riba kibramentoe koe gobierno di Bulgaria a haci di tratado di Berlin.

Madrid.— La reina a áceptá demision di Ministerio i él a encargá Sagasta di forma un otro.

Fo di N. Y. Herald.

Lisboa. Dic. 22. Riba conseho di dokter di Don Pedro nan no a participele koe gobierno provisorio a kita su pension, i taba tambe koe familia imperial por bolbé na Brasil.

Rio-Janeiro. E decreto koe ta papia di Don Pedro no ta kita solamente su pension, ma é ta confiscá su biennan tambe i é ta impidi familia real di regresá ayi.

De Weduwe en Neven van wijlen den heer JEAN NICOLAAS ODUBER maken hierbij aan familie, vrienden en kennissen bekend, het overlijden op den 30 December 1889 na een lijden van ongeveer 2 jaren, van hun zeer betreurden Echtgenoot en Behuwdoom, en betuigen tevens aan allen hunnen hartgrondigen dank voor de vele blijken van deelneming ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van den Ontslapene.

Aruba, 2 Januari 1890.

SILVIA A. ODUBER.
Geb. Quant
L. V. D. V. ZEPPENFELDT.
B. E. V. D. V. ZEPPENFELDT.
CAREL P. ZEPPENFELDT.

CURAÇAOSCHE PHOSPHAAT MAATSCHAPPIJ "ASCENSION."

DE JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING zal gehouden worden op Zaterdag den 25 dezer, 's avonds om 7½ uur in het Hotel Sasso

Punten van behandeling:

1 verslag over den toestand der Maatschappij.

2 Kiezing van Bestuurs-leden.

3 Kiezing van eene Commissie ingev. art. 17.

Curaçao 11 Januari 1890.
Namens het Bestuur.
De Secretaris,
ELLIS.

"COLEGIO STO TOMAS."

PARA ALUMNOS INTERNOS.

BAJO LA PROTECCIÓN DEL ILMO. OBISPO VICARIO APOSTOLICO DE

CURAZAO.

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO.

1890.		Caracas.	Philadelphia	Venezuela.	Caracas.	Philadelphia	Venezuel.
Vertrekt van NEW YORK....	Jan.	8 Jan.	18 Jan.	30 Feb.	8 Feb.	20 Maart	4
Komt aan te CURAÇAO	..	14 ..	25 Feb.	5 ..	15 ..	27 ..	10
Vertrekt van	..	15 ..	27 ..	6 ..	16 ..	28 ..	11
Komt aan te PTO. CABELLO	..	16 ..	28 ..	7 ..	17 Maart	1 ..	12
Vertrekt van	..	16 ..	28 ..	7 ..	17 ..	1 ..	12
Komt aan te LA GUAYRA...	..	17 ..	29 ..	8 ..	18 ..	2 ..	13
Vertrekt van	..	22 Feb.	1 ..	13 ..	24 ..	7 ..	18
Komt aan te PTO. CABELLO	..	23 ..	2 ..	14 ..	25 ..	8 ..	19
Vertrekt van	..	23 ..	3 ..	14 ..	25 ..	8 ..	19
Komt aan te CURAÇAO	..	24 ..	4 ..	15 ..	26 ..	9 ..	20
Vertrekt van	..	25 ..	5 ..	17 ..	27 ..	10 ..	21
en doet La Guayra aan om passagiers en mails in te nemen en aan wal te zetten.	..	26 ..	6 ..	18 ..	28 ..	11 ..	22
Komt aan te NEW-YORK..	Feb.	1 ..	13 ..	24 Maart	6 ..	18 ..	28

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO....	Jan.	15 Jan.	26 Feb.	6 Feb.	16 Feb.	28 Maart	11
Komt aan te MARACAIBO....		16	27	7	17 Maart	1	12
Vertrekt van		21 Feb.	1	12	23	6	17
Komt aan te CORO........		22	2	13	24	7	18
Vertrekt van		23	3	14	25	8	19
Komt aan te CURAÇAO......		24	4	15	26	9	20

Stoomschip Maracaibo.

Vertrekt van CURAÇAO.....	Jan.	16 Jan.	26 Feb.	6 Feb.	17 Feb.	28 Maart	11
Komt aan te CORO		17	27	7	18 Maart	1	12
Vertrekt van		17	27	7	18	1	12
Komt aan te CURAÇAO....		18	28	8	19	2	13
Vertrekt van		19	29	9	20	3	14
Komt aan te MARACAIBO		20	30	10	21	4	15
Vertrekt van		21 Feb.	3	14	25	8	19
Komt aan te CURAÇAO....		24	4	15	26	9	20

De Stoomschepen dezer Linie zijn ... te Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer gerieflijke Kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Co.,
Agenten op Curaçao.

ATTENTIE!

De ondergeteekende biedt de onderstaande materialen tegen veel verminderden prijs *a contant* te koop aan:

Eene groote partij ijzer, bestaande uit rond, vierkant, hoek, T. half-rond en plaatijzer van verschillende afmetingen, smee- en veerenstaal, rood koperen staven en platen voor alambieken en aloëketels, ijzer- en koperdraad, bankschroeven, smeltkroezen, mokers, heggen, picken, vijlen, vellen blik, Douglaspompen, pompkranen, compositiebuizen voor regenbakken en putten, bascules, maten en gewichten, bancatin, 1 ijzeren bak met slijpsteen, ijzeren tree en arm — benevens andere ijzerwaren — alsook twee nieuwe alambieken, elk inhoudende ± 120 gallons met cabezote en slang.

H. SCHEIDELAAR.

TE KOOP

BIJ

I. S. Scheidelaar.

Vaatjes loodwit in olie, droog loodwit, zinkwit, geeloker, Koningsrood, menie, Spaansch- Friesch- en chromaatgroen en andere verfwaren, draadnagels van alle afmetingen, tafelmessen, eetlepels en vorken, koperen en ijzeren gewichtenmaten voor natte en drooge waren, Cooijmanslikeuren en elixir, goedkoope Holl. sigaren, zwarte thee, Holl. speelkaarten, verschillende soorten reukzeep, haarolie, Eau de Cologne, likeurstellen, speelgoed voor meisjes en jongens, Zweedsche lucifers, lampenglazen, pitten voor lampen en kooktoestellen, albums, eene groote sorteering gekleurde en witte kunstbloemen (flores artificiales), gekleurde linten, schoolschriften, schrijfpapier en enveloppen, zwarte en gekleurde bottines, zwarte cottebajos, gekleurde en witte abrigos, flanels, dameskousen, mannensokken, bogotana, Victoria Lawn, Crea de hilo, etc. en verschillende artikelen, geschikt voor cadeaux.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.